

ZA REKORDNĚ NÍZKOU ČESKOU VOLEBNÍ ÚČASTÍ V EUROVOLBÁCH STOJÍ PŘEDEVŠÍM NEZÁJEM NAŠICH LIDÍ O EU.

Nejnižší účast v historii českých eurovoleb měla za příčinu zřejmě nezájem lidí o Evropskou unii, doprovázený nepochopením toho, co nám EU přináší. Lidé k volbám do EP nepřišli také proto, že nerozumí tomu, co tato instituce řeší a mají málo informací o činnosti jimi zvolených zástupců v EP. Zhruba polovinu lidí, kteří k volebním urnám nepřišli, tvořili pravidelní nevoliči (nechodí k volbám do EP nebo k žádným volbám), další třetina se o své neúčasti rozhodla během posledního týdne či přímo v den voleb.

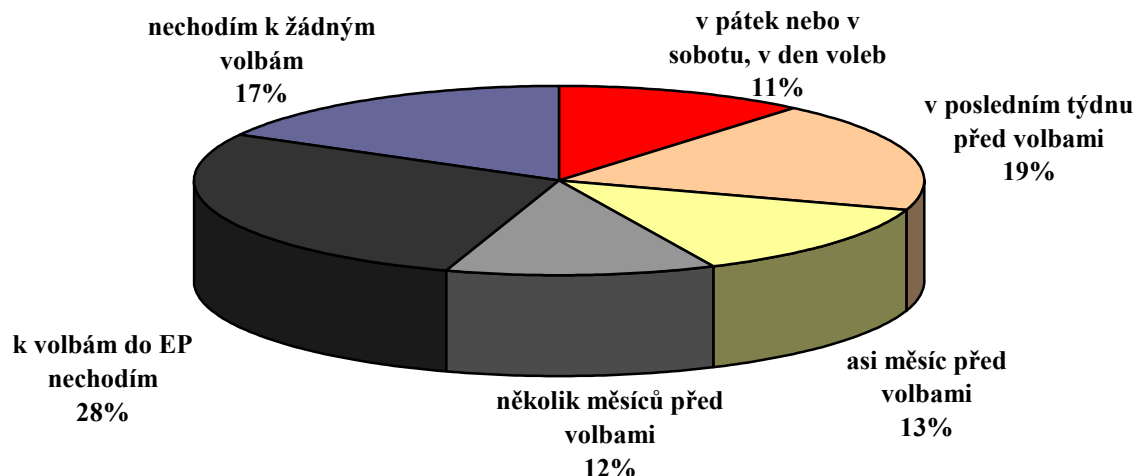
Citované výsledky pocházejí z výzkumu STEM provedeného na reprezentativním souboru obyvatel České republiky starších 18 let, který se uskutečnil ve dnech 31.května - 10. června 2014. Respondenti byli vybíráni metodou kvótního výběru. Na otázky odpovídal rozsáhlý soubor 1099 respondentů.

Účast Čechů ve volbách do Evropského parlamentu byla letos rekordně nízká. Byla nejnižší v historii českých eurovoleb a navíc v rámci členských států byla česká účast po Slovensku druhá nejnižší. STEM se ve svém červnovém výzkumu zaměřil mimo jiné právě na příčiny, proč přišlo letos u nás k eurovolbám tak málo lidí.

VOLEBNÍ ÚČAST

Pokud se podíváme na to, kdy se lidé rozhodovali o své neúčasti u voleb do EP, je vidět, že nevoliči byli o své neúčasti přesvědčeni poměrně dlouho: během posledního týdne či posledních dní před volbami se rozhodla jen zhruba třetina nevoličů (30 %), čtvrtina nevoličů o své neúčasti věděla měsíc před volbami nebo ještě déle. Více než čtvrtina lidí (28 %) prohlásila, že nechodí k evropským volbám a další zhruba pětina (17 %) nechodí podle svých slov k žádným volbám.

„Kdy jste se definitivně rozhodl(a), že k volbám do Evropského parlamentu nepůjdete?“

Pramen: STEM, Trendy 6/2014, 704 respondentů starších 18 let, kteří se neúčastnili voleb do EP

Pokud srovnáme časové rozhodování nevoličů v předchozích volbách do EP v roce 2009 a nyní, ukázalo se, že se letos výrazně zvýšil podíl těch, kteří vůbec nechodí k volbám. Aby byla zajištěna srovnatelnost odpovědí nevoličů v obou průzkumech, nepočítali jsme s variantou odpovědi „k volbám do Evropského parlamentu nechodím“, která byla do výzkumu zařazena až letos.

Ke květnovým volbám do EP nepřišli o něco častěji lidé mladšího středního věku (do 44 let), spíše lidé s nižší úrovní vzdělání (lidé se základním vzděláním nebo vyučených je v průměru populace 49 %, mezi nevoliči jich bylo 56 %; osob s VŠ vzděláním je v populaci 16 %, mezi nevoliči jich bylo 11 %). Z hlediska profesí byli mezi nevoliči častěji spíše manuálně pracující (dělnické profese) nebo lidé bez práce a občané středově politicky orientovaní.

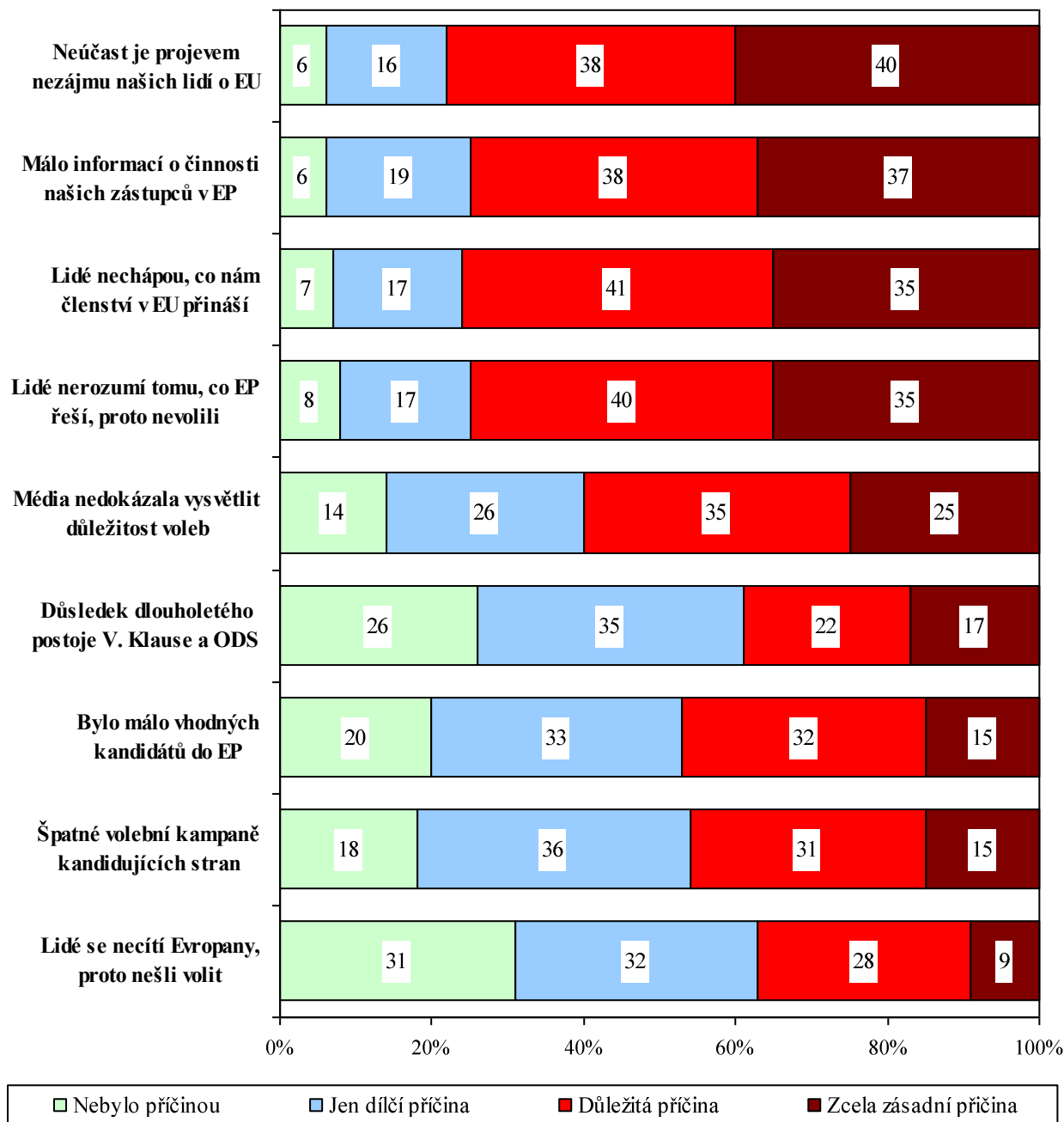
Lidé, kteří nebyli u eurovoleb, nebyli často ani u podzimních voleb do Poslanecké sněmovny a pokud by se příští týden hypoteticky konaly volby do PS, k volbám by šla zhruba třetina z nich (dvě třetiny lidí by nešly nebo nejsou rozhodnuti).

PŘÍČINY NÍZKÉ VOLEBNÍ ÚČASTI

Co bylo příčinou nízké volební účasti především? Nejčastější odpovědí lidí bylo, že neúčast je projevem nezájmu našich lidí o EU (pro více než tři čtvrtiny lidí to byla důležitá nebo zcela zásadní příčina). Ve zhruba stejné míře se však prosadily i další tři názory: lidé mají málo informací o činnosti našich europoslanců, nechápou, co nám členství v EU přináší a také nerozumí tomu, co Evropský parlament řeší. Více než polovina lidí má za to, že důležitou nebo zásadní příčinou nízké účasti byla média - nedokázala občanům vysvětlit důležitost těchto voleb.

Osoby kandidátů případně špatná volební kampaň – to byly podle většiny lidí pouze dílčí příčiny velké neúčasti u květnových voleb nebo toto občané vůbec nepocítují jako příčinu. Stejně tak názor, že příčinou nízké volební účasti byl dlouhodobý postoj bývalého prezidenta a ODS. Dvě třetiny veřejnosti se domnívají, že to, že by se lidé necítili Evropany, a proto nešli volit, nebylo vůbec příčinou nízké účasti nebo to bylo jen dílčím důvodem.

„Květnové volby do EP provázela nízká volební účast občanů ČR. Do jaké míry byly příčinou nízké volební účasti následující důvody?“

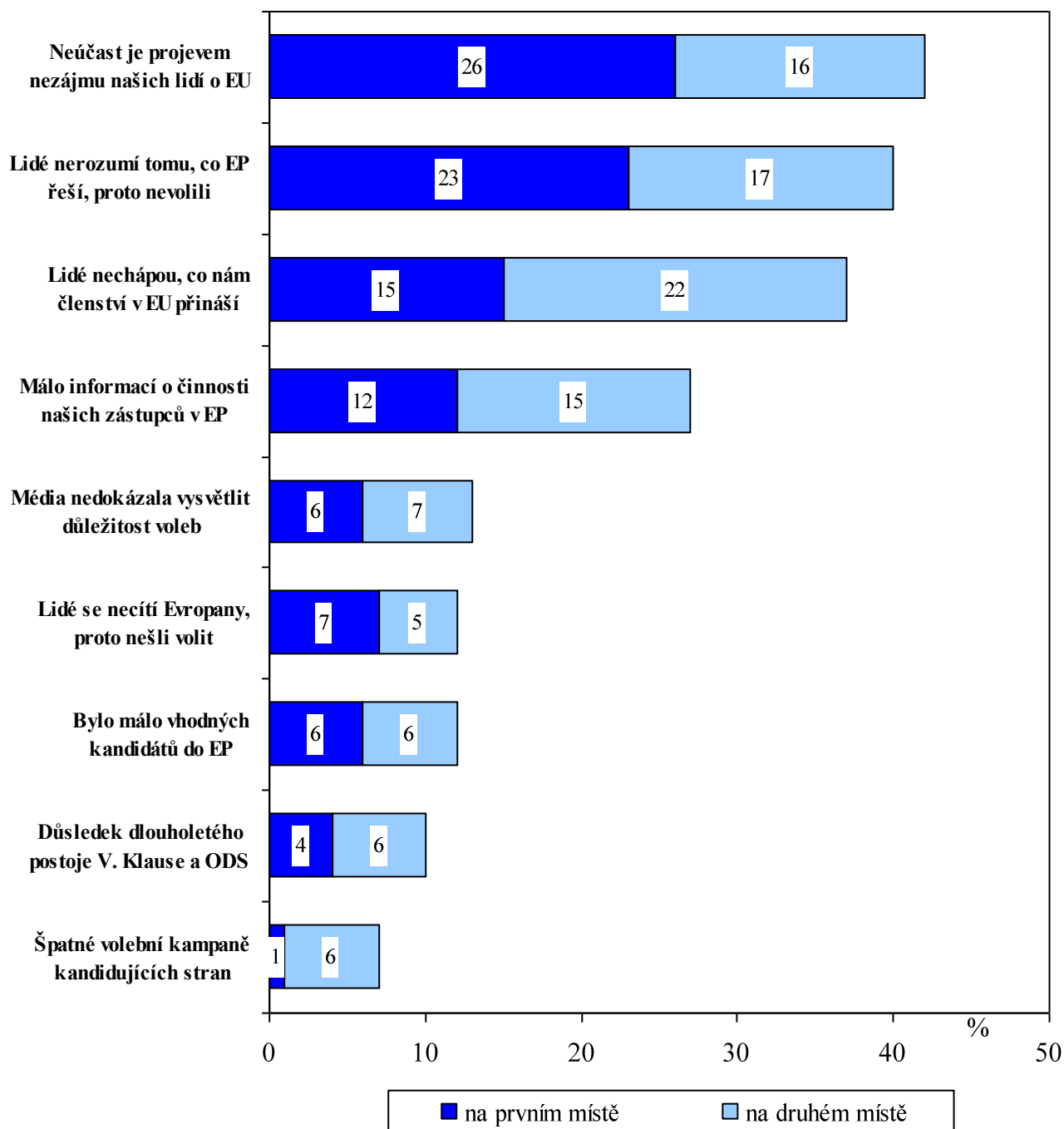

Pramen: STEM, Trendy 6/2014, 1099 respondentů starších 18 let

Lidé měli dále vybrat z devíti nabízených možných příčin nízké volební účasti pouze tu hlavní (na prvním a na druhém místě). Nejčastěji jsou uváděny odpovědi, že neúčast byla projevem nezájmu lidí o Evropskou unii, že lidé nerozumí tomu, co Evropský parlament řeší a že nechápou, jaké výhody nám členství v EU přináší. Občané dále také zmiňují, že mají málo informací o činnosti jimi zvolených českých zástupců v Evropském parlamentu.

Pořadí hlavních příčin mezi účastníky voleb a těmi, kteří se jich neúčastnili, se výrazně neliší. Nezájem lidí o EU byl silný argument nejčastěji pro ty, kteří se voleb nezúčastnili proto, že nechodí k volbám do EP. Lidé, kteří se rozhodli nejtít k volbám až „na poslední chvíli“, zdůvodňovali nízkou volební účast nejčastěji tím, že lidé nerozumí tomu, co Evropský parlament řeší. Častěji než ostatní také zmiňovali, že mají lidé málo informací o činnosti českých europoslanců.

Hlavní příčiny nízké volební účasti v květnových volbách do Evropského parlamentu (první a druhé místo)

Pramen: STEM, Trendy 6/2014, 1099 respondentů starších 18 let